

ازدواج دور از جوانان، جوانان دور از ازدواج

کاهش آمار ازدواج و افزایش طلاق در کشور مساله نگران‌کننده‌ای است که کارشناسان بارها نسبت به آن هشدار داده و می‌دهند....

کاهش آمار ازدواج و افزایش طلاق در کشور مساله نگران‌کننده‌ای است که کارشناسان بارها نسبت به آن هشدار داده و می‌دهند، برخی از آنها جوانان را به فرار از ازدواج و مسئولیت‌پذیری متهم می‌کنند. اما در مقابل جوانان نیز روی مشکلاتی که مانع ازدواج آنها شده پافشاری کرده و معتقدند در سایه نبود شغل، درآمد، تورم و امنیت شغلی آنها نمی‌توانند برای آینده خود برنامه‌ریزی کنند به همین دلیل شروع یک زندگی مشترک ممکن است با مشکلات جدیدی برایشان همراه باشد؛ مشکلاتی که به احتمال زیاد خیلی زود رویاهای شیرین آنها را به کابوس طلاق بدل می‌کند.

به مناسبت هفته ازدواج که از چهارم مهر مصادف با اول ذی‌الحجه و سالروز ازدواج امام علی(ع) و حضرت فاطمه(س) آغاز شده موانع ازدواج جوانان را با کارشناسان این حوزه در میان گذاشته و راه‌حل‌های آنها را بررسی کردیم.

سختگیری‌های غیرمنطقی والدین یکی از مشکلاتی است که گریبان زوج‌های جوان را هنگام ازدواج می‌گیرد، برخی پدر و مادرها به دلیل چشم و همچشمی با دیگر اقوام به وضع مالی خود و فرزندشان توجهی نداشته و با برگزاری مراسم پرهزینه و در نظر گرفتن مهریه‌های سنگین به قول معروف جلوی پای جوانانی که قصد ازدواج دارند، سنگ می‌اندازند.

محسن ایمانی، عضو هیات مدیره دانشگاه تربیت مدرس و کارشناس حوزه ازدواج در این باره به جام‌جم می‌گوید: باید نگرش‌های والدین در برخی موارد تغییر کند، چون سختگیری‌های آنها به یکی از موانع ازدواج جوانان تبدیل شده است. برای نمونه در نظر گرفتن مهریه‌های سنگین و برگزاری مراسم پرهزینه از این موارد است.

البته سختگیری نکردن به این معنا نیست که نباید حداقل‌ها را در نظر گرفت، زیرا چنانچه توقع و تعادلی در بین نباشد زوجها بخوبی قدر یکدیگر را نمی‌دانند.

نکته اینجاست که اغلب جوانان این روزها برای تهیه شغل با مشکل روبه‌رو هستند و آن دست از جوانان نیز که شغل دارند درآمدها را آنقدر پایین است که نمی‌توانند از پس هزینه‌های سنگین ازدواج بربایند.

ازدواج بی‌مایه فطیر است

شروع زندگی مشترک این روزها با حداقل‌ها نیز مشکل است، برای نمونه چنانچه حداقل‌ها را برای شروع یک زندگی مشترک در نظر بگیریم، باید گفت رهن یک آپارتمان کوچک در حاشیه شهری مانند تهران دست‌کم 30 میلیون تومان آب می‌خورد و در خوشبینانه‌ترین حالت وقتی زوج جوان باید بی‌خیال برگزاری مراسم در تالار و سفر ماه عسل شده و حدود 20 میلیون تومان نیز برای خرید جهیزیه، مهمانی مختصر و خریدهای ضروری دیگر کنار بگذارند. بنابراین باید تاکید کرد ازدواج آسان که این روزها برخی مسئولان و کارشناسان حوزه ازدواج از آن دم می‌زنند نیز آنقدر آسان نیست. به همین دلیل مسئولان باید فکری برای برطرف شدن این مشکلات کنند.

ایمانی اظهار می‌کند: امکانات جوانان برای شروع زندگی کم است، بنابراین والدین در صورتی که توان مالی دارند باید به جوانان کمک کنند، برای نمونه همان طور که در زمان مجردی حواسشان به جوانان است، چنانچه می‌توانند بعد از شروع زندگی مشترک نیز بهتر است به آنها کمک کنند.

وی با تاکید بر این که در این میان مسائل اقتصادی برای جوانان مشکل‌سازتر است وقتی بخواهند با طبقه بالاتری از خود ازدواج کنند، می‌افزاید: مشکلات اقتصادی زمانی بیشتر خود را نشان می‌دهد که شخص بخواهد با طبقه بالاتر از خانواده‌اش

ازدواج کند، برای نمونه اکنون برخی دختران با این که وضع مالی خانواده‌شان مناسب نیست، می‌خواهند با خانواده‌ای که وضع مالی مناسبی دارد ازدواج کنند یا پسرانی از طبقه متوسط قصد دارند با دختری از طبقه مرفه جامعه ازدواج کنند؛ این طرز فکرها سبب شده مشکلات اقتصادی بیشتر خودنمایی کند.

یه روز خوب می‌آد

مانع دیگری که سبب شده ازدواج جوانان با تاخیر انجام شده و سن ازدواج در کشورمان بالا برود، برخی توقع‌های غیرمنطقی خود جوانان است. برای نمونه بعضی از آنها تصور می‌کنند تا خانه و ماشین نداشته باشند نباید تن به ازدواج بدهند، اما نباید فراموش کرد که با شروع زندگی زناشویی زوجها به کمک یکدیگر بهتر می‌توانند به این اهداف برسند.

عضو هیات مدیره دانشگاه تربیت مدرس یادآور می‌شود: جوانان نباید منتظر بمانند وضع مالی‌شان خوب شود بعد ازدواج کنند، زیرا افرادی که چنین تصویری دارند از سن ازدواج عبور می‌کنند، این در حالی است که با شروع زندگی مشترک خداوند نیز به آنها کمک کرده و مشکلاتشان سریع‌تر حل و فصل می‌شود.

وی با اشاره به این که روابط خارج از عرف جوانان نیز یکی از موانع ازدواج است، خاطرنشان می‌کند: چنین روابطی سبب می‌شود جوانان به سمت زندگی مشترک نروند به همین علت باید آموزش‌های لازم به آنها داده شود.

مساله دیگری که می‌توان به آن اشاره کرد، این است که با افزایش آمار طلاق تعدادی از جوانان تجربه زندگی زناشویی را داشته‌اند و به همین علت براحتی با جنس مخالف خود ارتباط برقرار می‌کنند، باید تاکید کرد این رفتار به جوانان مجرد نیز سرایت کرده و سبب بی‌میلی آنها نسبت به ازدواج می‌شود.

به گفته وی، برای تغییر نگرش جوانان مسئولان باید کارهای فرهنگی انجام دهند، برای نمونه استادان دانشگاه باید در این باره توصیه‌های مناسبی به جوانان ارائه و در کلاس‌های درس نکات زندگی را نیز به جوانان آموزش دهند.

حمایت‌های دولت

این در حالی است که مسئولان نیز می‌توانند با کنترل تورم و ایجاد شغل و امنیت شغلی برای جوانان، موانع ازدواج آنها را برطرف کنند. برای نمونه دولت می‌تواند با قبول بازنشستگی پیش از موعد کارمندان یا برخورد با افرادی که اکنون چند شغل و پست دولتی دارند، زمینه را برای اشتغال تعدادی از جوانان بیکار آماده کند.

ایمانی عنوان می‌کند: مسئولان باید به جوانان مسکن ارزان قیمت داده و مقدمات صاحبخانه شدن آنها را فراهم کنند.

امیرحسین قاضی‌زاده هاشمی، عضو کمیسیون اجتماعی مجلس نیز در این باره به جام‌جم می‌گوید: تمام موانع موجود از سوی دولت قابل حل و فصل نیست، چون اگر دولت همه امکانات را نیز در اختیار داشته باشد، نمی‌تواند مشکل ازدواج نکردن جوانان را برطرف کند، هرچند دولت در ایجاد سبک زندگی نقش دارد که البته اثر غیرمستقیم رفتار دولت‌هاست.

نکته اینجاست که دولت در اعطای کمک‌های اقتصادی به جوانان نیز مشکلات جدی دارد و نتوانسته کارهای لازم را انجام بدهد. برای نمونه وام ازدواج تا مدتی قبل پرداخت نمی‌شد و حالا که دوباره روند پرداخت آن به صورت محدود آغاز شده، مبلغ آن تناسبی با رشد تورم ندارد.

تغییر سبک زندگی

غلامرضا قاسمی کبریا، مدرس دانشگاه نیز در این باره به جام‌جم می‌گوید: اکنون سبک زندگی خانواده‌ها تغییر کرده، توقعات آنها بالا رفته و دیگر تمایلی به برگزاری مراسم ساده جشن ازدواج ندارند. در چنین شرایطی اگر بخواهیم ازدواج آسان را مطرح کنیم، باید طرحی ارائه دهیم که با سبک زندگی حال حاضر خانواده‌ها همخوانی داشته باشد.

مسئولان باید با سرمایه‌گذاری روی برنامه‌های فرهنگی، جوانان و خانواده‌ها را نسبت به عواقب برگزاری مراسم پرهزینه ازدواج آگاه کنند؛ زیرا تعداد زیادی از جوانان به دلیل هزینه‌های غیرمنطقی در سال‌های اول زندگی خود بدهکار شده و روزه‌های زندگی آنها به جای خوشی و آرامش، تحت تاثیر قسط و بدهکاری‌ها رو به تلخی می‌گذارد.

این در حالی است که وقتی جوانان معنای واقعی زندگی آرام را درک کنند، به این نتیجه می‌رسند که می‌توانند به صورت پله‌ای نیازهای خود را برطرف کنند، به این شکل زوج‌های جوان اصراری برای داشتن خانه و خودرو در شروع زندگی نخواهند داشت.

ایمانی بیان می‌کند: چنین مشکلاتی فرهنگی است، اما نباید فراموش کرد رفع مشکلات فرهنگی و تغییر رفتارهایی اینچنینی به زمان نیاز دارد. برای نمونه در چند سال گذشته خیلی از خانواده‌ها طرفدار برگزاری مراسم پرهزینه شده‌اند و برای تغییر دیدگاه آنها باید کار فرهنگی کرد که به زمان نیاز دارد.

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس یادآور می‌شود: سبک زندگی به خانواده مربوط است، اکنون فرهنگ فردگرایی در حال شیوع است. برای حل این معضل نیز تمام نهادهای حاکمیتی و مردم باید تلاش کنند.

قاضی‌زاده هاشمی برای مثال به وضع خانواده‌ها در زمان جنگ جهانی اول اشاره و خاطرنشان می‌کند: در زمان جنگ جهانی اول حدود شش میلیون ایرانی در مدت چهار سال به دلیل شدت فقر و گرسنگی فوت کردند به همین دلیل جمعیت 26 میلیونی آن زمان کشور به حدود 19 میلیون رسید، اما در همان ایام سن ازدواج پایین بود؛ یعنی با توجه به وجود مشکلات زیاد پاسخ دادن به نیاز ازدواج جوانان اولویت خانواده‌ها بود.

به گفته وی، یکی از اولویت‌های خانواده‌ها باید پرداختن به ازدواج فرزندان باشد، ولی این اولویت با گذشت زمان کمرنگ شده است.

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس با بیان این که برای رفع موانع ازدواج چنین مسائلی باید احیا شود، ابراز می‌کند: حل مشکل ازدواج جوانان نیاز به کار آسیب‌شناسی عمیق دارد.

به عمل کار برآید، نه به حرف

چند سالی است در هفته ازدواج مسئولان به مناسبت این هفته نشست‌های خبری برگزار می‌کنند، اما نکته اینجاست که چنین نشست‌هایی گاهی از کار جوانان باز نمی‌کند، زیرا به نظر می‌رسد مسئولان نیز در حد کارشناسان این حوزه عمل کرده و فقط به ارائه توصیه و بیان مشکلات بسنده می‌کنند، ولی وظیفه مسئولان چیز دیگری است، به همین علت جوانان از آنها توقع دارند برای حل مشکلاتشان گام‌های عملی بردارند، زیرا این روزها همه از مشکلات جوانان باخبر هستند و تکرار این نکات دردی از جوانان دوا نمی‌کند.

عضو هیات مدیره دانشگاه تربیت مدرس تصریح می‌کند: برگزاری نشست خبری و دم زدن از مشکلات جوانان دردی را دوا نمی‌کند، مسئولان باید خبر از اقدامات واقعی بدهند، مهم است که آنها بگویند چه کارهایی انجام داده و چه کارهایی می‌خواهند انجام بدهند، در واقع مسئولان نباید به توصیه و بیان مشکلات جوانان بسنده کنند، آنها باید با امکاناتی که در اختیار دارند ازدواج را تسهیل کنند.

جوانان از مسئولان توقع دارند در چنین مناسبت‌هایی خبرهایی مانند افزایش وام ازدواج، آسان شدن دریافت کمک هزینه‌ها، ایجاد اشتغال و اختصاص تالارهایی با هزینه کم برای برگزاری جشن ازدواج را بخوانند و بشنوند.